

น้อมเทิดไท้องค์ราชัน พระราชปณิธานคู่บารมี แต่ปวงชนชาวไทย

บทนำ

เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันพระบรมราชสมภพของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ ๙) และวันชาติ ๕ ธันวาคม การรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้ของพระองค์ท่าน ตลอดจนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ผู้ทรงเป็น “คู่บารมี” ที่ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจเคียงบ่าเคียงไหล่กันมาอย่างยาวนานนั้น มิใช่เพียงการแสดงความกตัญญูทวาทะของพสกนิกร แต่ในมุมมองทางยุทธศาสตร์และความมั่นคงแห่งชาติ การน้อมนำ “พระราชปณิธาน” และ “ศาสตร์พระราชา” มาวิเคราะห์ ถือเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง (วิทยาลัยการทัพอากาศ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ, ๒๕๖๘) บทความนี้มุ่งเน้นที่จะชี้ให้เห็นว่าแนวพระราชดำริของทั้งสองพระองค์มิใช่เพียงงานสงเคราะห์ แต่คือ “ยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติที่ยั่งยืน” ที่ครอบคลุมทุกมิติ ทั้งการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการทหาร ซึ่งเป็นรากฐานที่ทำให้ราชอาณาจักรไทยสามารถดำรงความเป็นเอกราชและมีความสงบสุขร่มเย็นตราบนานัปการ

พระราชปณิธานคู่บารมี ในฐานะยุทธศาสตร์ความมั่นคง

พระราชปณิธานของทั้งสองพระองค์ ทรงมุ่งเน้นการสร้างความมั่นคงให้แก่รัฐในรูปแบบ “ความมั่นคงแบบองค์รวม” (Comprehensive security) กล่าวคือ มิได้มองความมั่นคงเพียงมิติทางการทหาร (Military security) ในการป้องกันอธิปไตยจากศัตรูภายนอกเพียงอย่างเดียว แต่ทรงให้ความสำคัญกับ “ความมั่นคงของมนุษย์” (Human security) เป็นพื้นฐานสำคัญที่สุด (สำนักงานทรัพย์สินพระมหากษัตริย์, ๒๕๖๑) หากราษฎรมีความอยู่ดีกินดี ปราศจากโรคภัย และมีความรู้ ย่อมส่งผลให้รัฐมีความมั่นคงและเสถียรภาพ ซึ่งสามารถจำแนกการวิเคราะห์ออกเป็นมิติต่าง ๆ ได้ดังนี้

๑. มิติความมั่นคงทางการเมืองและการปกครอง

ในยุคสงครามเย็นที่ประเทศไทยเผชิญกับภัยคุกคามจากลัทธิคอมมิวนิสต์ ซึ่งใช้ยุทธศาสตร์ “ป่าล้อมเมือง” และการแย่งชิงมวลชน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ ทรงใช้ “ยุทธศาสตร์การพัฒนา” เข้าต่อสู้ พระองค์ทรงเสด็จพระราชดำเนินไปในพื้นที่ทุรกันดารที่เป็น “พื้นที่สีแดง” ทั่วประเทศ เพื่อเข้าถึงมวลชนและจัดเงื่อนไขความขัดแย้ง (สุเมธ ตันติเวชกุล, ๒๕๕๐) ทรงมองว่า “ความยากจน ความเจ็บป่วย และความไม่รู้” คือศัตรูที่ร้ายกาจที่สุด ที่ทำให้ประชาชนหันหลังให้รัฐ การที่พระองค์ทรงเข้าไปแก้ปัญหาปากท้องและคุณภาพชีวิต ทำให้ราษฎรเกิดความเชื่อมั่น ศรัทธา และมีความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ สิ่งนี้คือการสร้าง “ความชอบธรรมทางการเมือง” (Political legitimacy) ที่ทรงพลังที่สุด และเป็นปัจจัยชี้ขาด ที่ทำให้ไทยชนะสงครามแย่งชิงมวลชน โดยไม่ต้องใช้กำลังทางทหารเข้าห้ำหั่นกันเอง (วิทยาลัยการทัพอากาศ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ, ๒๕๖๘)

๒. มิติน้ำมันคงทางสังคมและวัฒนธรรม

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงริเริ่ม “โครงการศิลปาชีพ” ซึ่งเมื่อวิเคราะห์ในเชิงยุทธศาสตร์สังคม ถือเป็นนวัตกรรมที่ช่วยลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความสมานฉันท์ ในขณะที่หัวหน้าครอบครัวต้องทำนา หรือปฏิบัติหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อย ตามแนวชายแดน แม่บ้านและผู้สูงอายุสามารถสร้างรายได้เสริมจากงานหัตถศิลป์พื้นบ้าน (มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ, ๒๕๖๐) โครงการนี้มีได้เพียงสร้างรายได้ทางเศรษฐกิจ แต่เป็นการรักษามรดกทางวัฒนธรรมและสร้างความภาคภูมิใจในท้องถิ่น การถักทอผ้าไหมหรือการแกะสลักไม้ กลายเป็นเครื่องมือในการสร้าง “ความสามัคคี” ในชุมชน ลดปัญหายาเสพติด และลดการย้ายถิ่นฐานเข้าสู่เมืองใหญ่ การสร้างสังคมที่เข้มแข็งจากฐานรากเช่นนี้ เปรียบเสมือนการสร้าง “ภูมิคุ้มกันทางสังคม” (Social immunity) ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้ชุมชนสามารถต้านทานกระแสวัฒนธรรมต่างชาติ หรือภัยคุกคามทางความคิดที่บิดเบือนได้

๓. มิติน้ำมันคงทางเศรษฐกิจ

พระราชดำรัสเรื่อง “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ที่พระราชทานมาอย่างต่อเนื่อง และเด่นชัดที่สุดในช่วงวิกฤตต้มยำกุ้ง ปีพ.ศ. ๒๕๔๐ ถือเป็น “ยุทธศาสตร์ความอยู่รอดทางเศรษฐกิจ” (Economic survival strategy) ของชาติ (มูลนิธิชัยพัฒนา, ม.ป.ป.) การเน้นให้ประชาชนและประเทศชาติรู้จัก “ความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน” เป็นการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจจากการพึ่งพาการส่งออกและการลงทุนจากต่างชาติที่มีความผันผวนสูง มาสู่การสร้างความเข้มแข็งภายใน (Internal strength) เมื่อเศรษฐกิจฐานรากเข้มแข็ง ประเทศย่อมมีอำนาจต่อรองในเวทีระหว่างประเทศ และลดความเสี่ยงจากการถูกครอบงำทางเศรษฐกิจ (Economic domination) ซึ่งเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในโลกยุคโลกาภิวัตน์

๔. มิติน้ำมันคงทางการทหาร

แม้พระราชปณิธานจะเน้นหนักไปที่การพัฒนา แต่ผลสัมฤทธิ์นั้นส่งผลโดยตรงต่อภารกิจการป้องกันประเทศของกองทัพ การพัฒนาแหล่งน้ำ เส้นทางคมนาคม และอาชีพ ในพื้นที่ชายแดน เช่น โครงการหมู่บ้านยุทธศาสตร์พัฒนาชายแดน หรือ โครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน ทำให้ราษฎรในพื้นที่เหล่านั้นกลายเป็น “รั้วที่มีชีวิต” หรือ “ผนังทองแดงกำแพงเหล็ก” (กองทัพภาคที่ ๓, ๒๕๕๔) ประชาชนช่วยเฝ้าระวังและแจ้งข่าวสารให้แก่ทางราชการ การที่ประชาชนมีความจงรักภักดีและหวงแหนแผ่นดินเกิด ช่วยลดภาระของกองทัพในการปฏิบัติการปราบปรามความไม่สงบ (Counter-insurgency) และสามารถทุ่มเททรัพยากรไปกับการป้องกันภัยคุกคามภายนอก (External defense) ได้อย่างเต็มที่ สอดคล้องกับหลักนิยามความมั่นคงที่ว่า “ความมั่นคงของกองทัพ เริ่มต้นที่ความอยู่ดีกินดีของประชาชน”

การตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์และการป้องปรามภัยคุกคามเชิงป้องกัน

ในมุมมองของนักการทหารและนักยุทธศาสตร์ การกระทำของผู้หน้าที่ส่งผลกระทบในวงกว้างและระยะยาว จัดเป็น “การตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์” (Strategic decision making) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ ทรงมีพระวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลและลึกซึ้ง ทรงมองเห็นแนวโน้มของภัยคุกคามที่มีใช้ทางการทหาร (Non-traditional threats) เช่น ภัยแล้ง อุทกภัย และความเสื่อมโทรมของ

ทรัพยากรธรรมชาติ ก่อนที่ประชาคมโลกจะตื่นตัวเรื่องภาวะโลกร้อนเสียอีก พระองค์จึงทรงตัดสินใจดำเนินโครงการพระราชดำริต่าง ๆ เพื่อเป็นการ “ป้องปรามภัยคุกคามเชิงป้องกัน” (Preventive deterrence) (วิทยาลัยการทัพอากาศ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ, ๒๕๖๘) กล่าวคือ เป็นการเข้าจัดการกับ “รากเหง้าของปัญหา” ก่อนที่ปัญหานั้นจะขยายตัวจนกลายเป็นวิกฤตการณ์ที่คุกคามความอยู่รอดของรัฐ ดังนี้

๑. โครงการฝนหลวง: ยุทธศาสตร์ความมั่นคงทางอาหารและน้ำ

น้ำ คือทรัพยากรยุทธศาสตร์ที่สำคัญที่สุด การขาดแคลนน้ำสามารถนำไปสู่การล่มสลายของระบบเกษตรกรรม และอาจลุกลามเป็นความขัดแย้งรุนแรงภายในชาติ (Resource conflict) พระองค์ทรงตระหนักถึงภัยคุกคามนี้ จึงทรงทุ่มเทพระวรกายในการวิจัยและพัฒนา “ฝนหลวง” มาตั้งแต่ปีพ.ศ. ๒๔๙๘ (กรมฝนหลวงและการบินเกษตร, ๒๕๕๙) การตัดสินใจพัฒนาเทคโนโลยีฝนหลวง มิใช่เพียงเพื่อให้ชาวนามีน้ำทำนา แต่เป็นการประกัน “ความมั่นคงทางอาหาร” (Food security) ของชาติ หากประเทศขาดแคลนอาหาร ย่อมเกิดจลาจลและความวุ่นวาย

นอกจากนี้ในปัจจุบัน “ฝนหลวง” ยังถูกปรับใช้ในการกิจด้านความมั่นคงสิ่งแวดล้อม เช่น การบรรเทาปัญหาฝุ่นละออง PM ๒.๕ ซึ่งเป็นภัยคุกคามต่อสุขภาพและเศรษฐกิจ และการเติมน้ำในเขื่อนยุทธศาสตร์เพื่อผลิตกระแสไฟฟ้า ซึ่งเป็นความมั่นคงทางพลังงาน ดังนั้น ฝนหลวงจึงเป็นอาวุธทางยุทธศาสตร์ (Strategic asset) ที่ไทยคิดค้นขึ้นเองเพื่อต่อสู้กับภัยธรรมชาติ

๒. โครงการแก้มลิง: การบริหารจัดการภัยพิบัติเชิงรุก

ปัญหาน้ำท่วมในพื้นที่เศรษฐกิจหลักของประเทศ เปรียบเสมือนการถูกโจมตีทางเศรษฐกิจที่รุนแรง การตัดสินใจนำแนวคิด “แก้มลิง” มาใช้ในการบริหารจัดการน้ำ เป็นการแสดงให้เห็นถึงความยืดหยุ่น (Flexibility) ในการรับมือภัยคุกคาม แทนที่จะต่อสู้ขัดขวางแรงธรรมชาติโดยตรง ทรงเลือกใช้วิธีการ “พักน้ำ” และ “ระบายออก” ตามจังหวะเวลาของธรรมชาติ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการบริหารความเสี่ยง (Risk management) (สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ, ๒๕๕๔) การมีพื้นที่แก้มลิงรอบกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ช่วยป้องกันมิให้ศูนย์กลางการปกครองและเศรษฐกิจของชาติเป็นอัมพาตจากอุทกภัย ซึ่งหากเกิดขึ้นย่อมกระทบต่อความเชื่อมั่นและความมั่นคงของรัฐบาลอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

๓. โครงการปาร์กน้ำ: ยุทธศาสตร์การรักษาฐานทรัพยากร

สมเด็จพระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงมีพระราชดำรัสตอบว่า “พระเจ้าอยู่หัวเป็นน้ำ ฉันจะเป็นป่า ป่าที่ถวายเป็นความจงรักภักดีต่อน้ำ” แนวพระราชดำรินี้สะท้อนวิสัยทัศน์เรื่อง “ความมั่นคงทางนิเวศวิทยา” (Ecological security) การทำลายป่าไม่คือการทำลายต้นน้ำลำธาร ซึ่งจะนำไปสู่ภัยแล้งและอุทกภัยที่รุนแรง การตัดสินใจดำเนินโครงการ “ปาร์กน้ำ” หรือ “บ้านเล็กในป่าใหญ่” คือการจัดระเบียบพื้นที่ชายแดนและพื้นที่ป่าต้นน้ำ โดยให้ “คน” และ “ป่า” อยู่ร่วมกันได้อย่างเกื้อกูล (มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ, ๒๕๖๐)

๔. ทฤษฎีใหม่และโคกหนองนาโมเดล: การสร้างป้อมปราการทางเศรษฐกิจ

วิกฤตการณ์โรคระบาด COVID-๑๙ ที่ผ่านมา เป็นบทพิสูจน์ที่ชัดเจนที่สุดถึงวิสัยทัศน์ของพระองค์

ในขณะที่ระบบห่วงโซ่อุปทานโลก (Global supply chain) หยุดชะงัก ประเทศที่พึ่งพาการนำเข้าอาหารประสบปัญหาอย่างหนัก แต่ประเทศไทยสามารถประคองตัวอยู่ได้ ส่วนหนึ่งเพราะรากฐานเกษตรกรรมที่แข็งแกร่ง “ทฤษฎีใหม่” และการประยุกต์สู่ “โคกหนองนาโมเดล” คือการสร้าง “ความสามารถในการพึ่งพาตนเองระดับครัวเรือน” (มูลนิธิชัยพัฒนา, ม.ป.ป.)

เมื่อแต่ละครัวเรือนมีแหล่งอาหาร มีน้ำ และมีรายได้พอเลี้ยงตัว ย่อมลดโอกาสที่จะเกิดการก่ออาชญากรรมจากการขาดแคลน (Survival crime) ลดภาระของรัฐในการเยียวยา และทำให้โครงสร้างสังคมไทยมีความยืดหยุ่นต่อวิกฤต (Resilience) สูงกว่าหลายประเทศ การตัดสินใจส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่จึงเปรียบเสมือนการสร้าง “ป้อมปราการ” หรือ “หลุมหลบภัยทางเศรษฐกิจ” ไว้ทั่วประเทศ เพื่อเตรียมพร้อมรับมือกับสงครามเศรษฐกิจหรือภัยพิบัติในอนาคต

ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ

กองทัพอากาศ ในฐานะหน่วยงานความมั่นคงที่มีภารกิจหลักในการพิทักษ์รักษาอธิปไตยเหนือน่านฟ้า และผลประโยชน์ของชาติ ได้น้อมนำแนวพระราชปณิธานมาเป็นแสงนำทางในการกำหนดและขับเคลื่อน “ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)” โดยมุ่งสู่การเป็น “กองทัพอากาศที่แข็งแกร่งและมีประสิทธิภาพ” (Unbeatable Air Force) (กองทัพอากาศ, ๒๕๖๓) ซึ่งคำว่า “แข็งแกร่ง” ในที่นี้ มิได้หมายถึงเพียงการมีอาวุธยุทโธปกรณ์ที่ทันสมัย แต่หมายถึงความเข้มแข็งจากภายใน การพึ่งพาตนเองได้ และการเป็นที่พึ่งของประชาชน โดยสามารถสังเคราะห์แนวทางปฏิบัติได้ใน ๓ มิติสำคัญ ดังนี้

๑. มิติการวิจัยและพัฒนาเพื่อการพึ่งพาตนเอง (Self-Reliance)

พระราชดำรัสเรื่องการพึ่งพาตนเองและการแก้ไขปัญหาด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสม (Appropriate technology) เช่น กังหันน้ำชัยพัฒนา หรือ ฝนหลวง เป็นแรงบันดาลใจสำคัญให้กองทัพอากาศตระหนักถึงความเสี่ยงของการพึ่งพาเทคโนโลยีจากต่างประเทศเพียงอย่างเดียว (Technology dependency)

ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ “Unbeatable Air Force” กองทัพอากาศได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการส่งกำลังบำรุง โดยมุ่งเน้น การวิจัยและพัฒนาอาวุธยุทโธปกรณ์ด้วยตนเอง (Indigenization) หรือร่วมมือกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศภายใน เช่น การพัฒนาอากาศยานไร้คนขับ (Unmanned Aerial Vehicle: UAV) การสร้างซอฟต์แวร์ควบคุมบังคับบัญชา หรือการผลิตอะไหล่อากาศยานทดแทน (กองทัพอากาศ, ๒๕๖๓) การดำเนินการเช่นนี้สอดคล้องกับหลัก “ความมีเหตุผล” และ “การมีภูมิคุ้มกัน” ช่วยประหยัดงบประมาณแผ่นดิน และที่สำคัญที่สุดคือ เป็นการสร้างหลักประกันว่า กองทัพอากาศจะยังคงมีความพร้อมรบและสามารถปฏิบัติภารกิจได้ แม้ในยามวิกฤตที่ถูกตัดขาดการส่งกำลังบำรุงจากพันธมิตรต่างชาติ

๒. มิติการบริหารทรัพยากรและการช่วยเหลือประชาชน (Civil Affairs)

หลักการทรงงาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” เป็นหัวใจสำคัญที่กองทัพอากาศนำมาปรับใช้กับภารกิจ “การปฏิบัติการทางทหารที่นอกเหนือจากสงคราม” (Military Operations Other Than War: MOOTW) โดยเฉพาะการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและบรรเทาภัยพิบัติ

เข้าใจ: กองทัพอากาศต้องเข้าใจบริบทของภัยคุกคามและสภาพภูมิสังคมของผู้ประสบภัย โดยใช้

ขีดความสามารถด้านการลาดตระเวนทางอากาศและการถ่ายภาพทางอากาศ เพื่อประเมินสถานการณ์อย่างแม่นยำ

เข้าถึง: จุดเด่นของกำลังทางอากาศคือ “ความเร็ว” และ “ระยะทาง” กองทัพอากาศน้อมนำแนวทางนี้ในการเข้าถึงพื้นที่วิกฤตเพื่อส่งมอบถุงยังชีพ การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยฉุกเฉิน หรือการดับไฟป่า เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนให้ทันทั่วถึง เหมือนดังที่พระองค์ท่านทรงเสด็จฯ ไปในทุกพื้นที่ที่ราษฎรเดือดร้อน โดยไม่มีข้อจำกัด (วิทยาลัยการทัพอากาศ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ, ๒๕๖๘)

พัฒนา: การใช้ทรัพยากรของกองทัพให้เกิดประโยชน์สองทาง (Dual use) เช่น การนำเทคโนโลยีสารสนเทศของกองทัพมาช่วยบริหารจัดการน้ำ หรือการใช้ศูนย์วิจัยพัฒนาวิทยาศาสตร์การบินมาช่วยสร้างนวัตกรรมเพื่อสังคม เป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนควบคู่ไปกับการเสริมสร้างความมั่นคง

๓. มิติการพัฒนากำลังพล (Smart People)

ปัจจัยชี้ขาดความสำเร็จของกองทัพมิใช่อาวุธ แต่คือ “คน” กองทัพอากาศมุ่งเน้นการพัฒนา กำลังพลให้เป็น “คนดี คนเก่ง และมีความสุข” ตามรอยพระยุคลบาท

คนเก่ง: ส่งเสริมให้กำลังพลมีความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ (Professionalism) และใฝ่รู้เทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อให้ก้าวทันโลก สอดคล้องกับพระบรมราโชวาทที่ทรงส่งเสริมการศึกษาและนวัตกรรม

คนดี: ปลูกฝังค่านิยมหลักของกองทัพอากาศ (Airmanship) โดยมีพื้นฐานจากความจงรักภักดี ความซื่อสัตย์สุจริต และมีจิตวิญญาณของความเป็นจิตอาสา ตามโครงการจิตอาสาพระราชทาน ๙๐๔ เพื่อให้ทหารอากาศตระหนักว่า “หน้าที่ของตนมิใช่เพียงผู้ถืออาวุธ แต่คือผู้รับใช้ประชาชน”

มีความสุข: น้อมนำหลักเกษตรทฤษฎีใหม่มาใช้ในการบริหารจัดการสวัสดิการภายในหน่วยงาน เช่น โครงการผักสวนครัวรั้วกินได้ หรือการบริหารจัดการหนี้สินกำลังพลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้กำลังพลมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีขวัญ กำลังใจ พร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่เพื่อชาติอย่างเต็มกำลัง

บทสรุป

พระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เปรียบเสมือน “เข็มทิศยุทธศาสตร์” ที่ชี้ทางให้ประเทศไทยก้าวผ่านวิกฤตการณ์นานัปการ การน้อมนำแนวคิด “ศาสตร์พระราชา” และ “พระราชปณิธานคู่บารมี” มาวิเคราะห์และสังเคราะห์สู่การปฏิบัติของกองทัพอากาศ จึงมิใช่เพียงภารกิจในการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์เท่านั้น แต่คือหนทางสู่ความอยู่รอดและความมั่นคงยั่งยืนของชาติ

ในฐานะนักศึกษาวิทยาลัยการทัพอากาศ การตระหนักรู้ในคุณค่าของพระราชกรณียกิจ ในมิตินี้ความมั่นคง และการนำหลักการ “พึ่งพาตนเอง” “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และ “รู้รักสามัคคี” มาประยุกต์ใช้ในการวางแผนและอำนวยการยุทธ์ จะเป็นปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้กองทัพอากาศไทย ก้าวสู่ความเป็นเลิศ เป็นกองทัพอากาศที่ “แข็งแกร่งและมีประสิทธิภาพ” อยู่เคียงข้างประชาชน และพิทักษ์รักษาเอกราชอธิปไตยของชาติไทยให้สถาพรสืบไป ดังพระปฐมบรมราชโองการ “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม”

เอกสารอ้างอิง

- กรมฝนหลวงและการบินเกษตร. (๒๕๕๙). *ตำราฝนหลวงพระราชทาน*. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. กองทัพอากาศ. (๒๕๖๓). *ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓*. กองทัพอากาศ.
- คณะกรรมการนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ. (๒๕๖๖). *นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)*. สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ. ธงชัย พิงแยม. (๒๕๖๐). ศาสตร์พระราชา: ภูมิคุ้มกันความมั่นคงแห่งชาติ. *วารสารเสนาธิปัตย์*, ๖๖(๒), ๒๕-๓๘.
- มูลนิธิชัยพัฒนา. (ม.ป.ป.). *พระราชดำริและทฤษฎีการพัฒนา*. <https://www.chaipat.or.th/royal-initiative/royal-initiative-theory.html>
- มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ. (๒๕๖๐). *ศิลปาชีพ: สายธารพระเมตตาสู่ปวงประชา*. <http://www.silpacheep.org>
- วิทยาลัยการทัพอากาศ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ. (๒๕๖๘). *เอกสารบ่งการพิเศษ บทความเทิดพระเกียรติ รุ่นที่ ๖๐*. กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ.
- สุเมธ ตันติเวชกุล. (๒๕๕๐). *หลักทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว*. มติชน.
- สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.). (๒๕๕๔). *ศาสตร์พระราชา: คู่มือการบริหารจัดการน้ำตามแนวพระราชดำริ*. อรุณการพิมพ์.
- สำนักงานทรัพย์สินพระมหากษัตริย์. (๒๕๖๑). *พระราชปณิธานแห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ เพื่อความสุขของประชาชน*. <https://privypurse.or.th>